KAUPPAKAMARI

Kaisa Saario

LAUSUNTO 18.10.2016

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaostolle

Lausunto hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2017

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarin lausuntoa hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2017. Keskuskauppakamari lausuu Keskuskauppakamarin liikennevaliokuntaa kuultuaan talousarvioesityksestä seuraavaa.

Liikenteeltä perittävät maksut

Talousarvioesityksessä on useita kohtia, jotka heikentävät yritysten kustannuskilpailukykyä ja nostavat liikenteen verorasitusta.

Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota siihen, että merenkulun väylämaksu puolitettiin vuosina 2015—2018 osana rikkikompensaatiota ja työmarkkinaratkaisua. Elinkeinoelämä ajoi väylämaksujen poistamista kokonaan, mutta puolittamistakin pidettiin tärkeänä. Tavoitteena oli vaikuttaa rikkidirektiivin myötä kohonneisiin yritysten logistiikkakuluihin ja suomalaisten yritysten suhteellisen kilpailuaseman heikkenemiseen. Nyt talousarvioesityksessä kuitenkin ehdotetaan liikenteen polttoaineiden veronkorotusta, jolla nostetaan suomalaisten yritysten logistiikkakuluja. Esityksellä siis kumotaan väylämaksualennuksen vaikutusta.

Liikenteen polttoaineiden veronkorotus nostaa myös kynnystä työvoiman liikkuvuuteen niillä alueilla, joissa joukkoliikenne ei toimi kunnolla. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, ettei liikkumisen kustannuksia nostamalla estetä työvoiman liikkuvuutta ja työssäkäyntialueiden muodostumista. Keskuskauppakamarin valtakunnallisen Alueiden kilpailukyky 2016-selvityksen mukaan Suomen haasteena on työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelma, mikä edellyttää myös työvoiman alueellisen liikkuvuuden edistämistä.

Keskuskauppakamari vastustaa esitykseen sisältyvää lentoliikenteen valvontamaksun nostoa, koska viranomaisen perimät maksut siirretään aina viime kädessä asiakkaan lippu- ja rahtihintoihin. Maksujen korottaminen nostaa osaltaan yritysten työmatka- ja logistiikkakuluja ja heijastuu kotimaan matkojen kysyntään. Viranomaisten maksukorotukset heikentävät aina lentoyhtiöiden kiinnostusta lisätä toimintaansa Suomessa. Liikenteen turvallisuusviraston lentoliikenteeltä perittävät valvontamaksut nousisivat muutoksen myötä 12,5 miljoonaan euroon, mutta samalla elinkeinoelämälle tärkeiden lentoliikenneyhteyksien varmuus heikkenisi. Keskuskauppakamari korostaa, että Suomen on pidettävä kiinni lentoliikennestrategian kirjauksesta pitää lentoliikenteen viranomaismaksut mahdollisimman kohtuullisina.

Liikenneväylien kunto ja sujuvuus

Huonokuntoiset väylät vaikeuttavat merkittävästi yritystoimintaa. Keskuskauppakamari pitää hyvänä, että ensi vuoden talousarvioesityksellä saadaan lopulta hieman vähennettyä huonokuntoisten tieosuuksien määrää (kaavio).

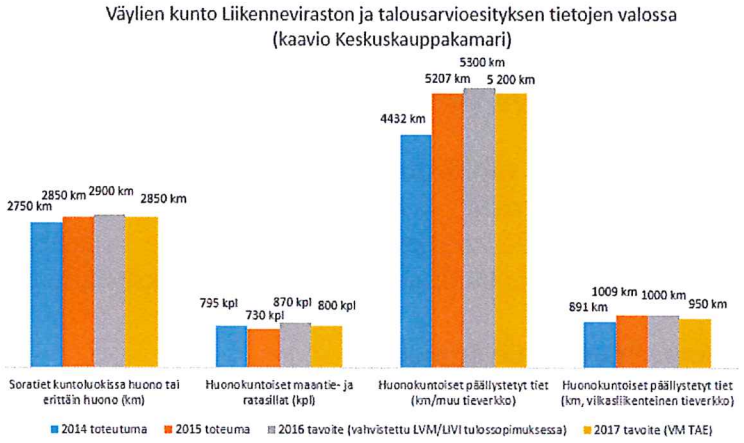

Yritysjohtajien mukaan väylien kunto on liikenteen tärkein kehittämiskohde (Alueiden kilpailukyky 2016). Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota siihen, että vienti- ja tuontikuljetuksille tärkeillä, vilkasliikenteisillä reiteillä on vielä runsaasti huonokuntoisia, liikenteen sujuvuutta haittaavia osuuksia. Näiden identifioimiseen ja poistamiseen on panostettava jatkossakin. Kauppakamarien listaus elinkeinoelämän tärkeimmistä liikennehankkeista (ks. http://kauppakamari.fi/kilpailukyky/liikenne/) on laadittu arvioimalla korjaus- ja parannuskohteita erityisesti sen mukaan, että Suomelle tärkeiden vientikuljetusten sujuvuus, varmuus ja kustannustehokkuus paranisivat. Samalla voidaan parantaa liikenteen virtausnopeutta. Nopeuksien tarkistaminen ylöspäin tuo vientiteollisuudelle säästöjä ja parantaa kustannuskilpailukykyä.

Liikennejärjestelmän toimivuuden kannalta on tärkeää, että perusväylänpidon pienempiin parantamistoimiin kuten risteysjärjestelyihin on talousarvioesityksessä esitetty määrärahoja. Myös kevään kehysriihen päätökset muutamasta isommasta hankkeesta parantavat toteutuessaan liikennejärjestelmän toimivuutta. Listalla on kuitenkin odottamassa monia talousalueiden kehitykseen myönteisesti vaikuttavia tärkeitä kohteita.

Väylien suuren korjaustarpeen vuoksi nykyistä suurempi osuus liikenteeltä perittävistä maksuista pitäisi voida käyttää liikenneväyliin. Väylien ylläpidossa ja kehittämisessä pitää tavoitella pitkäjänteisyyttä yli hallituskausien. Keskuskauppakamarin mukaan liikenteen TEN-T ydinverkko ei voi olla jatkossa vain Etelä-Suomessa, vaan sen pitäisi ulottua läpi Suomen myös vertikaalisesti. Tämä kasvattaisi liikenteen EU-rahoitussuhdetta ja laajentaisi rahoituksen käyttöaluetta.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Leena Linnainmaa
Varatoimitusjohtaja